

národní
úložiště
šedé
literatury

Statut poslance Evropského parlamentu

Pecháček, Štěpán
2003

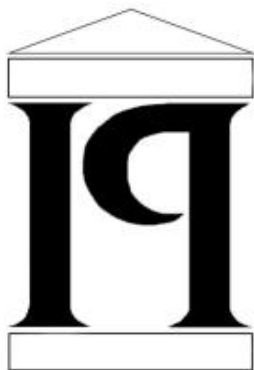
Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-254161>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 17.12.2017

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny

Parlamentní institut

STATUT POSLANCE EVROPSKÉHO PARLAMENTU-
vývoj, současný stav

Informační podklad: č. 1.147

Zpracoval: Mgr. Štěpán Pecháček

červen 2003

Historická disproporce v odměňování poslanců EP

Evropský parlament byl původně konstruován jako meziparlamentní shromáždění. V roce 1979, kdy proběhly první přímé volby do EP, byla rozhodnutí o odměňování a o jednotném volebním systému odsunuta na pozdější dobu. Pokud jde o odměňování poslanců EP, bylo zvoleno provizorní řešení, podle kterého mají být poslanci EP odměňováni stejně jako poslanci národních parlamentů. V podstatě tak pokračovala situace, kdy členy parlamentního shromáždění byli poslanci národních parlamentů. Neexistuje žádný právní dokument, který by členské státy zavazoval ke způsobu odměňování poslanců EP. Provizorní řešení se postupně stalo pravidlem, a až na jednu výjimku je dodržováno do současné doby. Touto výjimkou je Nizozemsko, kde je od roku 1996 zaveden režim, podle kterého mají poslanci národního parlamentu vyšší plat než poslanci EP. Tato skutečnost je ovšem vykompenzována menšími náhradami pro poslance národního parlamentu. Nizozemský parlament chtěl původně zvýšit plat a snížit náhrady obou skupin poslanců, ale po zjištění, že nemůže ovlivnit výši náhrad poslanců EP, rozhodl o jejich nižších platech, aby nedocházelo k velkým disproporcím mezi celkovými příjmy poslanců EP a národního parlamentu.

Evropský parlament je v současné době jedinou institucí EU, kde je odměňování určováno národními pravidly, a představitelé této instituce (poslanci) jsou za stejný požadovaný výkon odměňováni různě. Odměňování podle národních pravidel se nevztahuje na administrativní personál.

V odměňování poslanců EP dochází k výrazným disproporcím, např. poslanci zvolení v Itálii mají plat 9600 Euro měsíčně, zatímco poslanci zvoleni ve Španělsku 2600.

Evropský parlament pojímá dlouhodobě situaci v odměňování poslanců EP jako systémově špatnou. Je pro to několik důvodů. Předně, odměňování podle národních pravidel udržuje spojení mezi poslancem EP a národním státem. Poslanci EP z jednoho členského státu jsou tak pojímáni jako členové národní delegace. EP se oproti tomu snaží posilovat svoji identitu coby celoevropského zastupitelského sboru. Skutečností také je, že poslanci EP nevystupují v zájmu svých národních států, ale mají jednat v zájmu občanů EU. Snaha po sjednocení odměňování poslanců tak jde ruku v ruce se snahou po vytvoření jednotného celoevropského volebního systému do EP. Druhá skupina důvodů, pro snahu sjednotit odměňování poslanců EP, by se dala označit jako sociálně-ekonomická. Nejde pouze o to, že vzniká okamžitá nerovnost v odměňování při výkonu mandátu, ale s ohledem na skutečnost, že plat je

základem pro výpočet sociálního a důchodového zabezpečení poslanců, dochází k disproporcii, která se promítne v budoucnu.

Jednotný statut

Evropský parlament se snaží snížit rozdíl mezi platy poslanců EP zaváděním systému náhrad a dalších náležitostí poslanců EP. Jako právní základ pro tyto iniciativy mu posloužil především čl. 190 (5) Smlouvy o založení ES: *Evropský parlament stanoví postavení a obecné podmínky výkonu funkcí svých poslanců po obdržení stanoviska Komise a se souhlasem Rady, dosaženým kvalifikovanou většinou. Všechna pravidla a podmínky zdaňování poslanců vyžadují jednomyslnost Rady.* Uvedená citace ukazuje, že podmínky pro samosprávu EP při úpravě postavení a obecných podmínek výkonu funkcí poslanců EP nespadají do jeho samostatné působnosti, ale potřebuje k nim souhlas Rady.

Do současné doby neexistuje v EU jednotný statut poslance EP, který by vymezoval jeho postavení a odměňování. V současné době je¹ v EP projednáván návrh na přijetí Statutu člena Evropského parlamentu (A5-193/2003). V souvislosti s tím je v návrhu rozpočtu na rok 2004 vytvořena rezerva 46 256 289 EURO v kapitole 102 (Rezerva pro Statut člena EP).

Statut a imunita

Pokud jde o imunitu a výsady poslanců EP, jsou vymezeny na základě Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství, který je připojen ke Smlouvám o založení ES a Euratom. Tento protokol zakládá pro poslance EP stejnou imunitu, jako mají poslanci národního parlamentu v jeho domovské zemi. Na území ostatních členských států je mu poskytnuta imunita vůči vazebnímu zadržení a soudnímu řízení. Imunita se nevztahuje na trestní věci. Právo odebrat imunitu má pouze EP na základě žádosti justičních orgánů členské země. Ani v případě imunity tedy neexistuje jednotná úprava, která by všem poslancům EP zajistila stejnou míru imunity na celém území EU. V případě poslance EP z České republiky bude na našem území nadán širší imunitou, než v ostatních zemích EU.

Pravidlo 3 Jednacího řádu EP navíc stanovuje právo poslanců EP nahlížet do všech dokumentů projednávaných na půdě EP, s výjimkou těch, na které se vztahuje Nařízení 1049/2001/ES. Příloha 7 Jednacího řádu definuje důvěrné a citlivé údaje.

¹ 12. VI. 03

Náhrady na činnost

Ze společného rozpočtu, z kapitoly EP, je všem poslancům stejně vypláceno několik druhů příspěvků:

- Příspěvek na ubytování a diety - vyplácen je na základě účasti na jednání
- Cestovní náhrady - kromě cestovného na jednání parlamentu mohou poslanci získat až 3000 Euro ročně na jiné cestovné spojené s jejich funkcí. Vše musí účetně dokládat.
- Příspěvek na všeobecné výdaje - 3314 Euro měsíčně. Pokud se poslanec účastní méně jak 50% jednacích dnů, je mu tento příspěvek o 50% krácen. Ke krácení příspěvku nedojde, pokud je neúčast z rodinných nebo zdravotních důvodů. Z těchto peněz může hradit poštovné, telefony, kancelář, etc.
- Příspěvek na asistenta. Z tohoto příspěvku se hradí nejenom mzda, ale i cestovné asistenta (a to včetně přesunů z Bruselu do Štrasburku) a veškeré výdaje, včetně povinného zdravotního a sociálního pojištění v Belgii. apod. V minulém volebním období byl např. pro britského evropského poslance tento příspěvek v průměru 78 000 liber ročně².

Kromě výše uvedených dávek jsou poslanci EP ještě z komunitárního rozpočtu pojištěni. Pojištění zahrnuje úhradu nákladů na lékařskou péči, invalidní a starobní důchod. Dále mají nárok na tříměsíční odchodné.

Poslanci EP mají také právo na automobil s řidičem v případě, že chtějí odvézt na nebo z letiště v místě, kde EP jedná.

Malá samosprávná působnost Evropského parlamentu

Pro postavení Evropského parlamentu je charakteristické, že úprava statutu poslance a stanovení rozsahu jeho imunity není součástí samosprávné působnosti EP, ale na základě jeho iniciativy podléhá spolurozhodovací proceduře s Radou. Jde o dlouhodobý problém, vyplývající z postavení EP v rámci institucí EU, které jsou konstruovány jako instituce mezinárodní organizace exekutivního charakteru. EP není výhradním zákonodárcem, z tohoto důvodu není plně samosprávný v oblastech, které přesahují jeho kompetence. Odměňování poslanců, náhrady a rozsah imunity tyto kompetence přesahují.

V rámci své samosprávné působnosti může EP upravovat pouze záležitosti týkající se přímo jednání a organizace práce uvnitř EP. Děje se tak prostřednictvím Jednacího řádu. Jak již bylo uvedeno, EP v něm (Pravidlo 3) upravuje např. právo nahlížet do dokumentů projednávaných

Práce slouží výhradně pro poslance a senátory Parlamentu České republiky. Zveřejňování nebo rozmnožování je možné jen se souhlasem Parlamentního institutu a autora.

v EP. Na první pohled se zdá, že se jedná o nepřímé rozšíření imunity poslanců EP, ale s ohledem na skutečnost, že se nejedná o zavedení práva nahlížet do klasifikovaných materiálů, ale pouze o technickou úpravu práva nahlížet do dokumentů v souladu s platným právem ES/EU, tomu tak není. Pravidla 6 a 6a stanovují způsob projednávání záležitostí týkajících se imunity poslance EP v případě žádosti o zbavení imunity.

Jednací řád také upravuje povinnost deklarace finančního zájmu poslance EP (střet zájmů).

Pravidlo 9 Jednacího řádu vytváří Kodex chování poslance EP. Přesná pravidla pro ohlašování střetu zájmů jsou upravena v Příloze 1 Jednacího řádu EP.

Prameny a literatura:

Corbett, R., Jacobs, F., Shackleton, M.: The European Parliament, London, 2000

Jednací řád Evropského parlamentu, 15. edice, únor 2003

Report on the adoption of a Statute for Members of the European Parliament A-5 0193/2003

Report on the estimates of revenue and expenditure of Parliament of the financial year 2004 A5- 0140/2003

² Údaje za toto volební období nejsou k dispozici